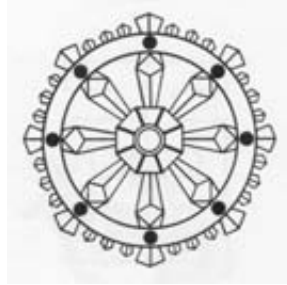

Het mystieke Pad

– D.N. Dunlop

In alle grote religieuze systemen of spirituele bewegingen treffen we één algemene methode aan met betrekking tot het weergeven van gedachten die met mystiek te maken hebben. Gewoonlijk begint men met een of ander symbool dat grenzeloosheid in elke richting veronderstelt.

De christen gebruikt het woord God. In de oosterse godsdiensten is er hetzelfde idee, hoewel de termen kunnen verschillen, aangezien andere woorden geassocieerd worden met het begrip God. Daarom is het nodig, bij het bepalen van wat het pad is en wat het doel is waarnaar de mens reist, om te beginnen met te vooronderstellen wat/wie God is. Sommigen van ons proberen, in onze onwetendheid, God te definiëren; maar we ontdekken al snel dat dat onmogelijk is. Voor de ware mysticus is de enige godslastering een groteske definitie van dat wat niet te definiëren valt. Mensen kunnen misschien oneerbiedig over persoonlijke goden spreken, omdat zij de zwakheden kennen waar zij zelf aan onderhevig zijn, voor de mysticus is er altijd dat fundamentele principe dat achter dat wat hij kan voelen of zien of uitdrukken, aanwezig is.

In de oosterse systemen zien we dit idee uitgedrukt in termen van grenzeloze duur, onbeperkte ruimte, essentie van zijn. Uit deze grenzeloze duur ontstaat gemanifesteerde tijd en uit de onbeperkte ruimte ontstaat objectieve ruimte. Uit de ongedifferentieerde essentie van het zijn komen gemanifesteerde vormen en gestalten. We komen vanuit de ongedefinieerde toestand in iets wat meer gedefinieerd is en waarover we spreken als de Logos; vanuit het

idee van God komen we tot het idee van Christus.

We hebben de tijd die zich manifesteert in cycli, jaar volgt op jaar en het jaar verdeelt zich in seizoenen enz. door de eeuwen en door ontelbare kalpa's heen. In alle mystieke systemen treffen we de periodieke manifestaties van de eerste, tweede en derde Logos in de een of andere vorm aan.

Als we nu naar ons zelf kijken, dan zien we dat we op de een of andere manier in ons zelf alle toestanden uit het verleden samengevoegd hebben tot een synthese. In onze lichamelijke samenstelling bezitten we de synthese van het gehele materiële universum; in onze psychische samenstelling de synthese van de wereldziel en in onze geestelijke samenstelling de synthese van al de abstracte volmaaktheden die we associëren met de Logos en het idee God. Hoewel wij in essentie goddelijk zijn, spreken wij over de terugkeer naar het goddelijke. Wij spreken over het volgen van een pad, terwijl datzelfde pad in ieder van ons aanwezig is. Alleen dat wat vanuit de hemel naar beneden komt, alleen dat wat van nature de volmaaktheid zelve is, kan teruggaan naar de hemel of terugkeren naar de volmaaktheid, en al onze symboliek, geïnterpreteerd vanuit een echt mystiek inzicht, brengt dat idee tot uitdrukking. De onvolmaakte elementen worden in de smeltkroes gedaan en aan het vuur onderworpen, zodat door het verbranden van de onvolmaakte elementen de volmaakte inhoud tenslotte aan het licht kan komen.

*Op deze uitgestrekte aarde van ons,
Ligt, temidden van mateloze grofheid
en afval,
Ingesloten en veilig in haar innerlijk hart,
Het zaad Volmaaktheid verborgen.*

Omdat in ons dit zaad van volmaaktheid ligt, is het mogelijk om dat pad te bewandelen, dat terugleidt naar God. De paradox werkt verzoenend. Van God naar God – daar ligt onze reis. Vanuit de tuin der on-

schuld, die te aangenaam was voor onze opstandige geest, zijn we via omslachtige en kronkelige wegen voortgegaan; en de huidige beschavingen laten het resultaat zien. Weinigen van ons kunnen er tevreden mee zijn, behalve dan dat er talloze mogelijkheden in liggen om ons best voor te doen.

Wat is dit mystieke pad? Er is een heel goed symbool dat dit weergeeft n.l. de caduceus, de staf van Mercurius. Een stok met vleugels aan de top die aan beide kanten uitsteken en twee slangen die zich aan iedere kant om de stok heen slingeren; de ene slang is meestal wit en de andere zwart. De twee slangen zijn ineengestengeld op dit pad dat leidt naar de gevleugelde God. We zien dat hier veel suggestieve betekenissen in gevonden kunnen worden en er is een aanwijzing dat het mogelijk is volmaaktheid sneller te bereiken door rechtstreeks via het midden van de staf omhoog te gaan, dan dat mogelijk is via het spiraalvormige pad, dat door de slangen wordt weergegeven. Als je de weg van de zwarte slang volgt, kun je die terugvoeren tot de eerste, tweede, derde en vierde periode van ontwikkeling. De vierde is het keerpunt. Als je dit punt bereikt, lijkt het mogelijk, nadat je je voldoende ontwikkeld hebt om een centrum van bewustzijn te zijn, om het voorbeeld van de Verlossers van de wereld te volgen en de rechte lijn naar God te gaan, i.p.v. het slingerende pad te nemen. Om dit te doen moet je alle zelfzuchtige belangen opofferen en slechts heel weinigen zijn hier klaar voor. Als we naar de Christussen kijken, de prototypen van de toekomstige mens, dan zien we wat individuele pogingen tot stand kunnen brengen. Zij zijn de eerste oogst, de eerstgeborenen van vele broeders. De groten zijn altijd op aarde aanwezig, want de aarde bevat alles. Het is noodzakelijk om op deze planeet vertegenwoordigers van de hoogste volmaaktheid te hebben, zodat in het donkerste uur de lamp op het menselijk altaar altijd brandende kan blijven.

Over het algemeen denkt men dus dat we, omdat we zoveel zelfzuchtige belangen hebben, de lange weg zullen nemen en we zullen dat rustig en op een gemakkelijke manier doen en we zullen ons vermaken terwijl we onderweg zijn en voor het merendeel van de mensheid lijkt dit het meest aannemelijk om te doen. Want het ene na het andere verhaal uit de wereldliteratuur laat het falen zien, dat volgt op de poging om zonder voldoende voorbereiding, de korte weg te nemen. Na een poosje kijkt de reiziger om en zegt: Ik ben ik toch veel ontwikkelder dan die anderen die de lange weg nemen; of hij denkt: ik ben een Ingewijde; en hup, hij valt naar beneden. Nu moet hij opnieuw met het werk beginnen. Als je de rechte weg neemt, loop je meer kans om met succes verleid te worden; maar misschien vind je het toch de moeite waard om het te proberen, wetend dat wie volhoudt tot het einde gered zal worden en dat voor de rest van de mensheid de last lichter zal worden.

We moeten allemaal de grote levens-oceaan op. Sekten en godsdiensten zijn de arken of schepen waar we mee reizen. De oceaan is vol bootjes, die allemaal naar dezelfde haven gaan, de goddelijke haven. Wij gaan altijd op die boot waarvan we denken dat die ons een kans op redding geeft. Maar er zijn er maar weinig die recht door varen. Alle boten maken lange omwegen. De eerste klas passagiers maken ruzie met de tweede klas passagiers; soms loopt een van de boten op de rotsen en breekt doormidden en de bemanning en de passagiers moeten een veilig heenkomen zoeken op andere boten.

In een van de Upanishads wordt gezegd dat degene die het geschapen beeld vereert veilig door de poorten van de dood geleid zal worden (terwijl hij slaapt); maar degene die het ongeschapene vereert zal onsterfelijkheid genieten. Het woord 'genieten' is hier belangrijk. Het is een actieve staat van bewustzijn. Hoewel je in essentie onsterfelijk bent, kun je geen onsterfelijkheid *genieten* als je nog gehecht

bent aan de beelden waarin de ziel slaapt. De oprechte ziel echter vindt tenslotte vrede, onder welk beeld dan ook. Voor diegenen die zich met dwaze dingen bezighouden zal gezorgd worden; er is een heel gezond zaadje diep in allen. We maken onszelf beelden en zullen die eens moeten vernietigen; maar zij doen dienst zolang het nodig is en zij helpen ons op de eerste stadia van onze pelgrimstocht.

Wij gaan door de poorten van de dood en kunnen niets anders meenemen dan het resultaat in ons karakter; alleen dat wat standhoudt bij de uiteindelijke proeve die de Engel des Doods ons allen oplegt. De Dood zegt: laat maar los, dit is niet alles, deze gehechtheden die zo werkelijk lijken voor jou, zijn slechts tijdelijk. Wij dragen al de persoonlijke bagage die we kunnen dragen tot aan de laatste poort en dan moeten we alles laten vallen; maar voor alles wordt gezorgd door de elementaire krachten van de natuur en dus hoeven we er niet over in te zitten om het te laten vallen en in vrede verder te gaan. Uit al deze dingen bewaren wij wat de moeite waard is om te bewaren. Wij zouden te vermoeid zijn om verder te gaan als de Engel des Doods niet zou komen zeggen: vooruit, ga het grote huis van God binnen, waar de geest, vrij van al deze zorgen, volmaakt en zalig en heilig is in de aanwezigheid van God, over wiens tent het geheim van de duisternis ligt. Wij gaan dus niet voor altijd op deze manier weg. Neen, want we hebben banden, interesses die we achter gelaten hebben, die ons aantrekken. Dus, nadat we een tijdje gerust hebben, keren we terug door de poort van de geboorte het bewuste leven in; we nemen weer de lasten en plichten op ons, misschien keren we wel terug naar het werk dat anderen in die tussentijd voor ons hebben uitgevoerd, om het nog volmakter te gaan verrichten, deze keer misschien wel niet vanuit een volledige vergetelheid. Het doel van de mysticus is om terug te keren zonder vergetelheid, opdat hij de herinnering aan de belangrijkste dingen mag behouden en geen jaren van zijn leven hoeft te verspillen om diegenen te zoeken die

net als hij bezig zijn met de vroegdevolle zware arbeid. We ontmoeten de vrienden en geliefden van vroeger en herkennen hen en vernieuwen de taken van die goddelijke onderneming waarin we partner zijn van alle levensbeginselen.

Ongetwijfeld hebben we officiële geloften afgelegd om de mensheid te dienen; en de kinderen van de ziel beperken zich niet tot de gewone communicatiemiddelen. Een gedeelde interesse brengt je dicht bij al je vrienden en de discipline van de vriendschap wordt vernieuwd. Men zegt wel dat er een manier is om de noodzakelijkheid van terugkeer te vermijden; maar ik geef er de voorkeur aan om terug te komen, hoewel de strijd zwaar zal zijn en de weg met stenen geplaveid. Er zijn wel verdrietige momenten geweest, maar het is innerlijk heel fijn geweest om mannen, vrouwen en kinderen te ontmoeten en je in en met hen te verheugen en de blik van onsterfelijkheid uit hun ogen te zien stralen, terwijl ze er zelf misschien in het minst op bedacht waren. Geliefden, wij gaan de akkers van de mensheid omploegen totdat er bloemen van menselijke schoonheid groeien uit de zaden die nu diep in de grond liggen.

Het pad ligt door de drie werelden heen. Je vraagt: 'Welke stappen moet ik ondernemen om veilig op dit pad te reizen door de drie werelden van mijn leven heen?' Welnu, er zijn veel instructies gegeven en er zijn veel wijze dingen gezegd om ons te begeleiden. Er is zoveel geschreven en er is zoveel onderricht gegeven dat we er maar weinig aandacht aan geven. We zijn meer geïnteresseerd in een pas verschenen roman of in een van de nieuwste boeken over psychologie, of wat er ook maar nieuw is, dan in die oude dingen. Maar misschien zeg je: 'kun je ons niet een aanwijzing ge-

ven?' Ja, dat kan ik wel. Het is geen nieuwe hint, maar een tamelijk oude. Als je gelooft dat je een geest en een ziel en een lichaam bent, dan moet je handelen overeenkomstig dat geloof en het niet vergeten. En om het niet te vergeten, is er wel voorgesteld om over deze waarheid te mediteren, zo vaak als je kunt. Dit betekent niet, dat je een kamertje moet binnengaan en je benen op een speciale manier moet kruisen. Dat kan wel helpen en soms helpt het enorm. Maar laat, wanneer je op straat loopt, in de trein of met de bus reist, of wanneer je dan ook de gelegenheid er voor hebt, de onderstroom van je gedachte langs deze geestelijke werkelijkheden stromen. Dan zal er een kennis van de waarheid ontstaan die daarvoor slechts bij onregelmatige flitsen opkwam, of wanneer je bad of met je geestelijke oefeningen bezig was. Deze kennis zal zich eerst heel voorzichtig beginnen te ontwikkelen en tenslotte je hele bewustzijn gaan kleuren. Meditatie over deze waarheid zal in jou die herinnering doen ontwaken aan het paradijs dat in je hart verborgen ligt. De sluiers van de materiële wereld zullen dun worden, je zult de echte atomen zien i.p.v. de chemische atomen, beziel en ingevuld door het beeld van de Liefde, omdat iedere atoom het beeld van de Liefde draagt. Kies de hoogste gedachte die je kent voor het voertuig van je meditatie waarmee je naar de andere werelden wilt gaan. Je hebt bewakers om je heen die je gadeslaan en voor je zorgen. Je hoeft niet bang te zijn. Elk deel van de natuur geeft snel antwoord aan de man of vrouw die geestelijk bewust wordt en niet bang is.

Uit: *The Theosophist*,
december 2002,
Herdruk van *The Theosophist*,
september 1914.
Vertaling: EKB